

RAMSES

Ramses

(fragment)

Personerna:

Seti
Ramses
Moses
Nefertari
Sippora
Aron
Datan
Abner
Kha
En läkare

Handlingen äger rum i Egypten under det 13-e århundradet före vår tideräkning.

Copyright © C. Lanciai 2007

Ramses

Scen 1.

Seti Vad är det, Moses? Har du problem? Förtro dig åt oss, så att vi får dela dem med dig.

Ramses Moses har alltid varit en grubblare, och det har blivit värre med åren.

Moses Ramses, min bror, jag skulle gärna förtro mig åt dig, men åt dig ensam, om jag trodde du kunde förstå mig.

Ramses Kan jag inte det? Tror du inte det?

Seti Låt oss lämna honom ensam med Ramses. Tala förnuft med honom, Ramses, om du kan det.

Ramses Jag har alltid försökt men aldrig lyckats helt.

Seti Vi lämnar er i fred. Kom. (*Alla ut utom Ramses och Moses.*)

Ramses Nå, broder. Vad har du på hjärtat?

Moses Tvivel, tvivel och åter tvivel.

Ramses Det är inget nytt.

Moses Jag vet.

Ramses Vad tvivlar du på den här gången?

Moses Den stats berättigande, som du skall ärva.

Ramses (något skakad) Gå inte händelserna i förväg. Ingen vet vem vår far vill insätta som sin tronarvinge.

Moses Du är hans son. Jag är det inte.

Ramses Hur vet du det?

Moses Jag bara vet det. Ser du någon likhet alls mellan mig och våra föräldrar? Nej, men jag är lik hebréerna i utseende och mentalitet.

Ramses Säg inte att du varit hos hebréerna nu igen.

Moses Jag har varit hos hebréerna nu igen. Men inte bara det. Jag har varit i Heliopolis och Ofir.

Ramses (rädd) Vart vill du komma?

Moses Ramses, för några generationer sedan var Akhenaton Faraon, som ville införa något helt nytt i vårt land.

Ramses Det satte hela staten i gungning. Det hotade bli en revolution som skulle ha sönderslitit hela Egypten. Följaktligen har han utslutits ur vår historia, och hans livsverk har utplånats.

Moses Det är det som är fel. Man kan inte förtränga sanningen och utplåna verkliga skeenden ur historiens bok.

Ramses Det har skett för rikets säkerhet.

Moses Ändå gjorde han inget ont. Han ville etablera en enda Gud i stället för vårt sammelsurium av mytologier och sagor.

Ramses Han ville förstöra våra myter och riter och avskaffa vår religion.

Moses För att ersätta den med en förnuftigare!

Ramses (allvarligt) Vill du det också?

Moses Jag vill inte göra uppror eller revolution, Ramses, men jag vet att Akhenaton hade rätt. Hebréerna har trott på en enda Gud i århundraden, och de är ett vettigt och bildat folk som sköter sig bättre än några andra invandrare.

Ramses De utgör en sekt som vi hela tiden håller ögonen på då deras duktighet kan bli en maktfaktor som i värsta fall kan hota staten.

Moses För att de tror på en enda Gud?

Ramses Nej, för att de är för duktiga.

Moses Och det är de för att de tror på en enda Gud.

Ramses Tror du det?

Moses Jag vet det. Det finns ingen annan förklaring.

Ramses Gör du det också?

Moses Tror på en enda Gud? Nej, jag bara tvivlar på allt men mest av allt på Egyptens gamla befängda monstruösa gudar, som mest bara inger skräck.

Ramses Nej, respekt. De är ett medel för oss att kunna härska bättre.

Moses Även Akhenaton trodde på en enda Gud. Även han var för duktig, och därför störtades hela hans livsverk av sådana som var mindre duktiga och kanske avundades honom och hans anhängare.

Ramses Moses, du får tvivla hur mycket du vill, men kom inte staten för nära med dina tvivel. Lämna staten i fred för dem. För vår stabilitets och kontinuitets skull måste vi avstå från sådana tvivelspekulationer som du umgås med och förtränga Akhenaton och hans livsverk och bevara våra gamla gudar och traditioner hur absurda de än är, för statens skull. Vi har inte råd med revolutioner som Akhenatons. En gång var för mycket.

Moses Solguden eller den ende Guden har många hemliga anhängare kvar i landet och inte bara bland hebréerna.

Ramses Moses, sköt ditt jobb och lämna grubblandet därhän. Du kommer ingen vart med det ändå. Det har du aldrig gjort.

Moses När en man en gång börjat tänka efter blir han obotlig som tänkare.

Ramses Så länge du sköter dina plikter kan ingen hindra dig från att tänka. Jag ber dig bara att lämna staten i fred.

Moses Jag lovar att lämna staten i fred.

Ramses Bra. Det är allt vi begär.

Moses Du kommer aldrig att förstå mig, Ramses.

Ramses Jag är rädd för det, men det är kanske min och Egyptens lycka.

Moses Eller olycka.

Ramses Tala för dig själv.

Moses Det är det jag aldrig kunnat göra, ty mitt samvete angår hela världsordningen.

Ramses Grubbla för dig själv, Moses. Jag hänger inte med och lämnar dig därför i fred. (går)
Moses Hur ska jag någonsin kunna få någon att förstå mig när inte ens min egen närmaste bror kan fås därtill?

Scen 2.

Nefertari Moses, varför vill du inte älska mig?
Moses Du är inte gift med mig ännu, Nefertari, och jag är inte ens Faraos ännu.
Nefertari Men du kommer att bli.
Moses Varför tror du det?
Nefertari Därför att du är den dugligaste. Egypten behöver förnyas totalt. Akhenaton försökte göra det men tappade greppet om verkligheten och blev fanatiker för sin blindstyrda enkelriktade tro. Därför kunde motståndarna mot hans radikala förnyelse få stöd och störta honom och hans livsverk för statens bästa som ursäkt. Men du har förutsättningar att kunna göra samma nödvändiga revolution och ändå behålla greppet och samtidigt manövrera den till seger genom klok och fredlig diplomati.
Moses Ramses då?
Nefertari Han vill bara ha krig och expandera för sin egen fåfängas skull och struntar i framtiden. Han ser inte vad som rör sig under ytan och är blind för den andliga utvecklingens krav.
Moses Han och jag är bröder. Vi har alltid samarbetat. Vi älskar varandra. Vi har alltid delat allt med varandra. Han är den enda som blivit insatt i mina radikala tvivel på hela det egyptiska etablissemanget med dess nästan obligatoriska vidskepelse och övertro. Jag tror inte på statybeläten, Nefertari, som skall föreställa gudar. Det gudomliga är för mig något som aldrig kan avbildas eller definieras.
Nefertari Det är det jag menar, Moses. Du är upplyst. Endast du kan pånyttföda den egyptiska civilisationen.
Moses Jag kan aldrig vända mig mot min broder.
Nefertari Du är alldeles för snäll och hänsynsfull. Han skulle aldrig vara det i lika hög grad mot dig om han blev motiverad till att rubba din ställning.
Moses Därför blir han Faraos och en bättre Faraos än jag, och du blir gift med honom, ty du är förutbestämd att bli Faraos drottning.
Nefertari Jag vill hellre ha dig, ty det är dig jag älskar. Därför vill jag att du blir Faraos och kör över Ramses vid behov.
Moses Aldrig. Fresta mig inte, Nefertari. Det är ingen idé. Vi har alltid hjälpt varandra på alla sätt vi kunnat. Han har med Faraos Seti ständigt givit mig högre ansvar över uppgifter och utmaningar som bara jag kunnat klara av och som det varit min glädje att genomföra för Egyptens skull.
Nefertari De befäller och du utför. Alla Faraos Setis och Ramses byggnadsverk är egentligen dina, ty utan dig som arkitekt skulle de aldrig ha kunnat byggas.
Moses Som jag sade, det har varit min glädje att vara till nytta. Låt mig få fortsätta vara det, så skall ingen klaga.
Nefertari Kan du inte få med dig Ramses i din andliga strävan?
Moses Tror du inte jag har försökt? Han förstår inte sådant och släpper aldrig de gamla gudarna, ty de hör etablissemangets till, och han är en sann politiker liksom Faraos Seti som ser sin främsta plikt som de högsta ansvariga i riket att till varje pris vidmakthålla stabiliteten, och den har jag inget intresse av att försöka underminera.
Nefertari Du kanske tvingas till det en dag.

Moses Ja, det får bli med våld i så fall eller genom ödets makt, ty jag böjer mig för ingen annan.

Nefertari Får jag aldrig älska dig, Moses? Du har ett levande hjärta medan Ramses bara har ett politiskt hjärta av sten.

Moses Det är hans plikt. Jag är ännu fri då jag inte utsetts till tronföljare. Kom tillbaka om jag blir tronföljare, och jag ska försöka se till att mitt hjärta inte blir förstenat.

Nefertari Jag kommer att längta efter den dagen.

Moses Jag är rädd att du måste bli Ramses drottning. Var beredd på det ödet, så det inte slår dig hårdare än nödvändigt.

Nefertari Även Farao Seti vill se dig som sin efterträdare.

Moses Ramses går före. I så fall måste Farao Seti köra över honom, och det är nog det sista han vill göra. Jag tror han eftersträvar en kompromiss.

Nefertari Du menar att du och Ramses regerar tillsammans?

Moses Vi samarbetar bra och har alltid gjort det. Det vore den lyckligaste lösningen för Egypten.

Nefertari Egypten kan bara ha *en* Farao.

Moses Jag vet, men det har alltid funnits gråa eminenser.

Nefertari Ramses kan aldrig bli en bakgrundsfigur.

Moses Inte jag heller.

Nefertari Antingen eller, alltså.

Moses Därför vill jag inte påskynda något. Om det måste bli en kris i vårt samarbete uppskjuter jag den gärna så länge som möjligt.

Nefertari Jag älskar dig, Moses.

Moses Jag kan inte ta ansvar för en kärlek mellan oss, Nefertari, ännu.

Nefertari Jag lever bara för min längtan och hoppet om att få dig till Farao.

Moses Var beredd på besvikelser. Livet är alltid fullt av överraskande besvikelser, men i bästa fall lär man sig något av dem och vänder man dem till godo. Det är det jag vill att du skall vara beredd att göra.

Nefertari Jag lyder dig, Moses.

Moses Och jag respekterar dig, Nefertari, och är dig trogen tills ödet tvingar mig till motsatsen.

Nefertari Ännu en sömnlös natt alltså, Moses?

Moses Jag är rädd för det. Jag har inte sovit gott en natt sedan jag blev initierad i vad man gjorde mot Ekhnaton och hans goda viljas livsverk.

(De skiljs.)

Scen 3.

Nefertari Han kommer tillbaka, Ramses. Jag känner det på mig.

Ramses Tala inte om honom nu. Du är min nu.

Nefertari Jag vet, men det var honom jag älskade.

Ramses Ändå kom ni aldrig samman. Ändå är det som om han mera definitivt hela tiden var mellan oss och skilde oss åt än om ni verkligen älskat varandra.

Nefertari Vi älskade varandra.

Ramses Du vet vad jag menar. Kött och blod.

Nefertari Är det den enda kärlek du känner?

Ramses Det är den enda kärlek som räknas. Avkomma och kontinuitet, så att Egypten kan expandera för alltid.

Nefertari Du har min kropp, Ramses, och jag har skänkt dig avkomma, men du kan aldrig få min själ.

Ramses Jag skiter i din själ, och jag skiter i Moses. Han betedde sig som en idiot. Han hade allt och hade kunnat bli Farao, och så bajsade han ner sig så totalt att ingenting blev kvar.

Nefertari Och var det därför rätt att bortse från allt det goda han gjorde? Städerna han byggde? Hans fantastiska initiativkraft, som bara var konstruktiv, medan du bara vill ha krig?

Ramses Vi tvingades till kriget! Jag ville aldrig ha det själv!

Nefertari Det ville du visst. Du är bara en överkörare, Ramses. Moses tog hänsyn och lystrade till själen och samvetet.

Ramses Nog nu, Nefertari. Jag tål inte att du behåller honom i minnet.

Nefertari Och är det då rätt av makten att förtränga obehagliga minnen och förfälska historien av politiska skäl för den tendentiösa subjektivitetens egoistiska strävans skull?

Ramses Du vet inte vad du talar om.

Nefertari Jo, men du förstår mig inte.

Ramses Politiken är en nödvändighet för att bevara ordning och stabilitet. För den skull måste man ibland lämna ovidkommande snedsprång och misstag därhän.

Nefertari Moses var en människa. Man kan aldrig låtsas om att en levande människa aldrig har existerat. Har era efterforskningar efter honom inte lett till några resultat?

Ramses Vi vet ingenting. Han är som uppslukad av öknen.

Nefertari Han kommer tillbaka. Han kanske redan är på väg. Jag känner det på mig.

Ramses Den dagen den sorgen. Låt mig nu få älska dig ordentligt.

Nefertari Det är ditt privilegium som Farao, men min längtan och mina drömmar är hos honom.

Ramses Det skiter jag i bara din kropp fungerar.

(De älskar.)

Scen 4.

Sippora Jag vill inte släppa dig, Moses.

Moses Kom med mig då.

Sippora Vad är du ute efter egentligen?

Moses En ny världsordning. En ny civilisation grundad på den säkraste av alla grunder, nämligen den ende Gudens ofrånkomliga existens.

Sippora Vad tänker du göra?

Moses Gå till Egypten och hämta mitt folk och ge dem det land de kommer ifrån.

Sippora Du blir dödad av Farao.

Moses Nej, han är min bror.

Sippora Din kusin om ens det.

Moses Vi växte upp tillsammans som fosterbröder.

Sippora Stanna här, Moses. Du har ju ett gott liv här med mig och min familj i fullkomlig frihet och harmoni. Ta inte på dig en massa ansvar som bara blir dig en plåga.

Moses Det är bara jag som kan göra det, och alltså måste jag göra det.

Sippora Du vet inte vad du gör.

Moses Jo, Sippora, jag vet precis vad jag gör, och jag måste göra det.

Sippora Jag kommer med dig.

Moses Så ska det låta.

Scen 5.

Aron Och varför, Moses, skulle vi följa med dig ut i öknen?
Moses Inte till öknen utan till det förlovade landet, som tillhörde våra fäder patriarkerna. Här lever ni i exil och kan aldrig få mänskliga rättigheter. Ni är utlämnade åt Faraos godtycke. Han kan när han behagar utsätta er för vilket förtryck som helst.
Datan Men vi har det bra här. Vad väntar oss i öknen annat än svält och nöd?
Abner Var inte fånig, Datan. Moses har rätt. Här är vi utan hemland och utan rättigheter och är utlämnade åt Faraos godtycke. Även om vägen till Kanaans land går genom öknen anser jag risken är värd det.
Aron Inte alla kommer att vilja följa med.
Moses Jo, Aron, alla israeler vill följa med. Det är alla eller ingen.
Abner Jag röstar för att vi ger Moses mandat att träda inför Faraos och få ut oss ur det här slaveriet.
Datan Jag är emot.
Moses Du är ganska ensam, Datan.
Aron Saken är klar. Moses får genomföra vårt folks befrielse.
(*Allmänt bifall med bara några surmulna nedlagda röster.*)

Scen 6.

Ramses Kom igen nu, Moses. Låt oss talas vid som fullvuxna förståndiga män. Vi är inga barnungar längre. Så du såg en brinnande buske i öknen, och bara därför kräver du att jag skall låta skicka ut hundratusentals hebréer i öknen under din ledning och låta dem förgås där för att du vill det?
Moses Så enkelt är det inte, Ramses. Jag vill rädda mitt folk hebréerna från Egyptens öde och ge dem ett eget land med egen självständighet och identitet.
Ramses Vad är då Egyptens öde?
Moses Att sjunka in i sig själv och stagnera och drunkna i sina sjuka vidskepelse som det fastnat i och vägrat att överge, varför Egypten småningom kommer att försvagas ihjäl i brist på förnyelse. Som alla världsliga stormakter kommer det att storkna och implodera i sin egen bekvämlighet och självgodhet.
Ramses Men du måste ju förstå, Moses, att jag inte kan ta det på mitt ansvar att skicka ut hundratusentals hebréer för att dö i öknen.
Moses Det är inte långt dit vart vi ska.
Ramses Vart ska ni?
Moses Först ner till berget Sinai för att fira gudstjänst...
Ramses Aha! Du är helt enkelt bergstokig! Och öknen förtärande sol har spätt på din förryckthet.
Nefertari Låt honom gå, Ramses, och ta sina hebréer med sig.
Ramses Varför?
Nefertari Jag fruktar att din vägran kan få ödesdigra konsekvenser. Moses folk kom ju från det där landet för några generationer sedan. Om de vill återvända, har du då någon rätt att hålla dem kvar?
Ramses Jag tror inte att de vill återvända. Moses vill tvinga dem med sig, och minst hälften har säkert något emot det. Tänk då förnuftigt och realistiskt, Moses och Nefertari! Moses idé är absurd! Det skulle förvåna mig om någon hebré kom levande fram till det där landet efter att Moses villat bort dem i öknen ända ner till Sinai.
Moses Ansvar är inte ditt, Ramses. Du är helt fri från ansvar. Ansvar är helt och hållet mitt. Jag känner öknen, jag känner öknarna, jag vet hur vi skall passera

Röda Havet, jag hittar vägen till Sinai och tillbaka därifrån igen, och jag har sett landet Kanaan och vet att det inte är någon utopi.

Ramses Jaså, det är landet Kanaan du har tänkt dig som ert land, ett barbariskt land härjat av rövarstammar som ständigt ligger i krig med varandra. Och hur har du tänkt dig att de skulle släppa in ett helt nytt folk dit utan strid? Ni kommer inte att bli välkomna där. Ni blir betraktade som inkräktare och ockupanter och kommer att bli hatade från början och förbli hatade och invecklade i strider där så länge ni bor där. Du vill leda ditt folk ner i helvetet, Moses. Det är sanningen.

Moses Nej, Ramses, jag vill rädda mitt folk undan förgängligheten. Förgängligheten finns här i Egypten med era absurda mytologier och avgudar som håller folket i ett spindelnät av vidskepelse och övertro. Allt det kommer att förgås och lämna ingenting kvar efter sig. Vår ende Gud är evig och den enda säkra klippan man kan bygga någonting på här i världen. Det måste du låta mig göra som min egen bror.

Ramses Du vill alltså grunda en alternativ statsbildning till Egypten, som du inte tror på. Bara en fråga till. Hur har du tänkt dig att kunna försörja hundratusentals hebréer i öknen?

Moses (tvekar)

Ramses Den mat och det vatten ni kan ta med er härifrån kan inte räcka långt. När ni står utan mat och vatten i öknen kommer alla hebréer att vända sig emot dig och yrka på att få återvända till Egypten. Var står du då med din oidentifierbara evige Gud? Du kommer att vara fullständigt bortgjord.

Moses Jag känner öknen, Ramses, och vet hur man klarar sig där.

Ramses Ja, individuellt. Nu handlar det om hundratusentals bråkiga trätgiriga och bångstyriga hebréer.

Moses (tvekar)

Nefertari Låt honom försöka, Ramses. Jag tror han kan klara det.

Ramses Aldrig. Han har en chans på hundratusen. Rent matematiskt har han ingen chans alls. Ingen hebré kommer levande fram till Kanaan. Så säger mina strategiska experter.

Moses Om du inte låter oss gå, Ramses, måste jag vidimera mina krav med att tvinga Egypten till att samarbeta.

Ramses (hånfullt) Hur då?

Moses Det får du se.

Ramses Det trodde jag inte om dig, Moses, att du skulle sänka dig ner till hotelser. Jag trodde du var förståndigare än att tro att jag skulle kunna ge efter för utpressning.

Moses Du blir tvungen, Ramses, förr eller senare. Jag har ingenting mera att säga. *(reser sig och går)*

Ramses (till Nefertari) Jag trodde faktiskt att vi skulle kunna tala förnuft med varandra och att jag skulle kunna ta honom ur hans griller, men han är ett hopplöst fall. Öknen har förstenat honom.

Nefertari Jag tror han vinner ändå, Ramses. Han vet vad han vill, och han har en vision att leva för. Ditt motstånd är bara formellt. Du har inga visioner och kan inte förstå honom.

Ramses Vi får väl se. Det skall bli intressant att se vad det är för hotelser han menar sig kunna sätta i verket.

Scen 7.

Ramses Vad menar du, Kha, om dessa landsplågor?

Kha Varenda en kan ha en naturlig förklaring. Moses utnyttjar naturliga fenomen till att imponera på sina anhängare och förvilla folket. Dessutom har jag just idag fått en förfärlig rapport, som ytterligare kan förklara det hela.

Ramses Nå?

Kha Från upprörda grekiska sjömän har vi fått höra om en grekisk ö som fullständigt flugit i luften genom ett gigantiskt vulkanutbrott. Genom gigantiska stormvågor och askregn lär hela Kreta ha ödelagts. Detta kunde även förklara de ovanligt överväldigande förskräckliga naturfenomenen här, som det stora mörkret, Nilens missfärgning, de drastiska insektsplågorna, grodinvasionen, pestepidemin och allt det andra. Naturen har helt enkelt kommit i obalans.

Ramses Så det är inte Moses som praktiserar svart magi genom vilken han manipulerar med naturen?

Kha Alla magiker är bedragare.

Ramses Tack, min vän, det var det jag ville veta. Alltså har jag ingen anledning att ge efter för Moses. (*Kha går.*) Jag förstår inte vad det gått åt honom. Vi var ju oskiljaktiga som fosterbröder och delade allt med varandra. Han var utmärkt som rikets främsta arkitekt och byggnadsledare. Kanske han blev frustrerad över att han aldrig kunde bli Farao och därför sökte efter ett sätt att bli någonting minst lika bra? Jag skulle ge vad som helst för att få återinsätta honom i rikets nästhögsta ämbete, som hans förfader Josef. Men han vill absolut vara nummer ett, på ett eller annat sätt. Ambitionen är en fruktansvärd vilseledare.

Scen 8. Nefertaris dödsbädd.

Ramses Hur är det med henne?

Läkaren Jag är rädd att det är ingenting vi kan göra.

Ramses Men hon är ju ung fortfarande! Inte dör man som drottning vid så unga år! Hon har ju allt att leva för?

Läkaren Det är kanske just däri problemet ligger. Hon vill inte leva längre.

Ramses Det är inte sant! Det är omöjligt!

Läkaren Fråga henne själv.

Ramses Nefertari! Säg att det inte är sant! Säg att du vill leva och tänker leva!

Nefertari (matt) Nej, Ramses, det är över nu. Jag har ingenting mer att leva för sedan min son togs ifrån mig, men du har ännu allt att leva för, Ramses, hela din oformliga skrytsamma fåfänga.

Ramses Har jag inte gjort allt för dig? Har jag inte fullbordat Karnak och Abu Simbel till din ära?

Nefertari Det var Moses som konstruerade dem, men hans namn är ju utplånat ur Egyptens urkunder och historia medan du satt dit ditt eget i stället.

Ramses Jag är Farao! Jag gav alla direktiven!

Nefertari Moses har aldrig kommit tillbaka, Farao, och inte en enda hebré. Förstår du vad det betyder? Han måste ha lyckats. Hans livsverk kommer att bestå längre än ditt, ty han visste vilken grund han byggde på. Alla dina tempel kommer att vittra och störta samman i jordbävningar, och dina tusentals statyer av dig själv kommer att bli oigenkännliga som skamfilade vittnen om din skrytsamhet, men Moses byggde något högre, ett organiserat folk med en gud som består.

Ramses Vad gjorde jag för fel, Nefertari?

Nefertari Du gjorde inget fel. Du var född till politiker, och det var inte ditt fel. Du agerade korrekt i alla lägen och gjorde inte ett enda fel. Men du förstod inte Moses,

som arbetade för något högre och var idealist. Han var född fri och gav hela sitt folk sin frihet. Du föddes till världslig trældom och har aldrig ens försökt vidga dina vyer bortom ditt medfödda ekorrhjul. Jag är trött på dig och din fåfänga, Ramses. Ursäkta mig, men jag måste dö.

Ramses Jag förbjuder dig!

Nefertari Som du förbjöd Moses att ge sig av, tills du befälde honom att ge sig av med varenda en av sina hebréer, så att ett helt folk landsförvisades med hot om dödsstraff om någon enda stannade kvar?

Ramses Jag var trött på honom och hans landsplågor. Det gick för långt med hans omänsklighet när han dödade vår son i sin utpressningskampanj.

Nefertari Din son hade en förklaring till alla landsplågorna. Tror du inte han hade dött i alla fall, även utan Moses? Han var ju alltid ganska klen och bräcklig. Han var ju son av en bräcklig moder som nu följer honom och som även hade dött även om hon inte velat det själv.

Ramses Du får inte dö, Nefertari!

Nefertari Jag beklagar, Ramses. Tack för din kärlek, ursäkta att jag aldrig kunde älska dig, då jag alltid älskade en annan. *(dör)*

Ramses Nej! Nej! Nej!

Läkaren Hon är död, Ramses.

Ramses Nej, jag förbjuder det! Jag är Farao!

Läkaren Även Farao är dödlig liksom hans drottning. Jag tror Nefertari föredrog den andre för att han satsade på en odödlighet som var säker.

Ramses (gråter bittert)

Läkaren Det går över om ett år, Ramses. Bara sörj så mycket du kan. Låt smärtan värka ut som en vanlig sjukdom. *(avlägsnar sig respektfullt)*

Ramses Det är slut nu. Allt vad jag gjort i mitt liv var bara fåfänga. De två människor jag hade kärast har lämnat mig för alltid, och jag har ingenting kvar att leva för utom min sorg. Drunkna, Ramses, i din egen massiva fåfänga, och gräm ihjäl dig över att allt gott och korrekt du gjort i ditt liv bara var fullständigt förfelat i sin dödliga fåfänga.

Likir, 26.8.2007